congregant̃ ad fidem
⁊ timore irę dei accen/
dunt̃ igne dei. q̃ igne
deuorant̃ in illis oĩa
terrena opa ⁊ reſtituit̃
omnibus vna lingua.
et vnuſquiſq; depoſi
to ſuo errore. ad anti/
quum eloquiũ confeſ
ſionis dei reuertatur
vt vno ore inuocent
deũ confitẽdo q̄ dñs
ieſus eſt in gloria dei
patris. in cuius nomie
omne genu flectat̃ ce.
ter. ⁊ infer. Poſſunt
etiã et h̄ de ſecũdo ad
uentu dici. quãdo p⁹
vicia p̄ſentis ſeculi ec
cleſia expectante aduẽ
tum ſpõſi. gẽtes ꝯgre/
gabunt̃ ad iudicium.
⁊ reges colligent̃ i lo/
cum ſuppliciorũ. ⁊ tũc
effundet̃ furor dei pu/
niens omĩa mala vbi
potẽtes potent̃ tormẽ
ta ſuſtinebunt. ⁊ q̃ mi
nus peccauit cito veni
am meret̃. Vñ ſubdit
In igne zeli mei d. o. t
qr gentib; ad iudicius
ꝯgregatis et regib; ad
ſupplicia: cõſumet̃ i to
to orbe. q̃d q̃d terrenũ
eſt. ⁊ ad opa carnis ꝑ
tinet. vt in ſaluandis
q̃b; veprib; et ſpinis
ꝯbuſtis. vnuſq̃ſq; eo
rum ad antiquũ ꝯfeſ/
ſionis dei reuertatur
eloquium. in ſecula ſecu
lorꝝ laudãs deũ. et cõ
iuncto ſtudio ſeruiant
ei aſſidue in tẽplo ei⁹.

Qr tũc red. Red
dito labio electo omĩs
nigredo aĩę. et teter
color. et venenũ dra/
conis q̃ tincti eramus
relinquet̃. ⁊ in flumib;
ethyopie magiſtris ꝑ
uerſorꝝ dogmã q̃b; an
irrigabam̃ relictis. di
ſperſi iſrl̃ chriſto mu/
nera offerẽt. In die q̃
lumen chriſti fuit exor
tum dicet̃ ſingul̃. non
ꝯfunderis ſu. c. a. t. co
gitatõnib;. ſ. peſſimis
q̃bus opabaris cõtra
deũ. ⁊ tollet̃ ſupbia q̃
erigebat̃ cõtra deũ. et
contra montẽ ſcm̃ ei⁹.
.i. chriſtũ. Et p ſupb
relinquet̃ pp̄ls humil̃
q̃ nihil cogitet q̃d deo
diſpliceat. Et nota q̄ in conſũmatõne mundi omnia nomĩa dignitatum
tollent̃ et vnus grex humilis. ſub manſueto paſtore manebit. tunc reliquię
iſrael non negabũt dominũ. nec loquentur mendaciũ id eſt ineptas fabu
las ⁊ non inuenient̃ in ore eorꝝ l. d. chriſto p eis loquente qui eſt veritas. q̃
niam ipſi p. in vno grege. i. in eccleſia accubabũt. ⁊ inde non exterrebit eos
nabuch. i. dyaboli impetus.

Quia tũc reddam. Cũ reddito labio omnes inuocauerit nomẽ

Quia tunc reddam populis labiũ
electuꝫ. vt inuocent omẽs in noĩe
ſ vnito et nõ differẽ
ti labore. vñ. lex. ſub vno iugo
domini ⁊ ſeruiãt ei humero vno.
ſ vñ. regina ſaba venit audire ſapientiam ſa
Ultra flumina ethiopię. inde ſup
lomonis.
plices mei. filij diſperſorũ meorũ
ſ ethiopia p̄ueniet man⁹ dare deo. ſ cũ mul
titudo gẽtium crediderit
deferent munus michi. In die il
ſ omnio
la non cõfunderis ſup cunctis ad
ſ qr. ſ barta
inuentõnibus tuis. quibus p̄uari
ban eligendo dei filiũ crucifigẽdo ſ excecãdo
cata es in me. Quia tunc auferam
ſ quidẽ ſ ſcribas phariſeos ſacerdotes
de medio tui magniloquos ſuper
ſ ſupbire
bię tuę. ⁊ nõ adijcies exaltari am/
ſ ſꝫ tñ.
plius in mõte ſancto meo. Et dere
ſ hoĩes illiteratos
linquaꝫ in medio tui populũ pau
ex piſcatores.
perem ⁊ egenuꝫ. ⁊ ſperabũt in no
ſ nõ multitudo q̃ clamauit crucifige. ñ opti
mates. nõ põtifices ſ et iſti
mine domini reliquię iſrael. non
facient iniquitatem nec loquẽtur
ſ in chriſti veritate credentes ſ qr ſciẽt
mendaciũ. ⁊ nõ inuenietur in ore
omne mẽdaciũ et dyabolo eſſe
eorum lingua doloſa. Quoniam
ſ dicentes. dñs regit me et n. m. d. in l. p. i. m. c.
ſ hoc
ipſi paſcentur ⁊ accubabunt. ⁊ nõ
credẽtiũ vicẽte ſupbiã hereticorũ et pſecutorũ
erit qui exterreat. Lauda filia ſyõ
ſ dimiſſa iniquitate ſ redẽpta a domino.
iubila iſrael. Letare ⁊ exulta in oĩ
ſ non tam voce ſ cui dictũ eſt. pacem relinquo
vobis p. m. d. v. ſ in fine auferet.
corde filia hieruſalem. Abſtulit
ſ nõ iam iudicãs ſꝫ ſaluãs
ſ dampnatõꝫ ſ a te ſ demo
domin⁹ iudiciũ tuũ. auertit ini/
nes
micos tuos. Rex iſrael dominus
ſ ad cũ veniem⁹ et m. a. e. f
ſ in re non in ſpe. ſ quia priora trãſierunt.
in medio tui. non timebis malũ
ſ libere q̃ eſt mat̃ ſactorũ
vltra In die illa dicet̃ hieruſalem
ſ amplius ſ non facias vltra qd̃ poſt diſſol
uas penitendo.
Noli timere ſyon non diſſoluant̃
ſ opa ſ quia.
manus tuę. Dominus deus tuus
ſ cui reſiſtere nemo põt.
in medio tui fortis. ipſe ſaluabit.
ſ Gaudium domini fortitudo noſtra ẽ.
ſ reddet tibi leticiam quam perdidiſti.
ſ non inferens penam pro peccato.
Gaudebit ſup te in leticia. ſilebit

ſ non tuo merito. ſ habita de te. ſ accipiet
laudem a te quaſi pinguiſſimam hoſtiã. vel gau
debit te eſſe laudabilem
in dilectõe tua. exultabit ſuper te
ſ ipſe dico dicens ſ vanos ſ peccando.
in laude. Nugas qui a lege reces
ſ ad te ptinebant ſcdm̃ pꝯſtinatõem
ſerãt cõgregabo quia ex te erant
ſ de eis pdicit̃.
vt nõ vltra habeas ſup eis oppro
ſ Et eos qui pa⁹ tibi impꝑerabãt dãnabo.
ſ homines vel demones
brium. Ecce ego interficiã omẽs
ſ in fine.
qui afflixerunt te in tempore illo.
ſ olim a via dei ſ eccleſiaꝫ
⁊ ſaluabo claudicantem. et eam q̃
ſ in temptatõnibus
ſ opinione. ſ ſuſcipiã in fine.
eiecta fuerat cõgregabo. Et ponã
ſ vt laudet̃ et nomen eorum magnificet̃
eos in laudem ⁊ in nomen in omĩ
ſ vñ diſunt quos aliqñ habuim⁹ in deriſum.
terra cõfuſionis eorum. in tempe
ſ quando ſuſcipient eiecta
illo quo adducaꝫ vos. ⁊ in tempe
quo cõgregabo vos Dabo em̃ vos
ſ gloriat̃ deus in athletis ſuis cuꝫ eos viderit
coronari
in nomẽ ⁊ in laudem omnib⁹ po/
ſ in patriã ſ qui mũdi miſerijs et vinculis
carnis tenebatur Uñ cum conuerterit dñs cap.
ple. ſ. exul. ia. et l. iſrael
pulis terrę Cum conuertero capti
ſ ſpiritualibus et carnalibus.
uitatẽ veſtram corã oculis vris
ſ non dubie. non ſpe ſed in re
dicit domin⁹

Incipit prologus in aggeũ
prophetã.

Hieremias propheta ob cau-
ſam piurij ſedech/
ie regis. vt ex hy/
ſtoria ſecundi li/
bri palipomenon indicatur. qui fi
dem ꝓmiſſam nabuchodonoſor
regi chaldęorum non ſeruauerat.
populum iſrael refert cum memo/
rato rege iſrael expugnata hieruſa
lem. captiuum in babiloniã fuiſſe
ꝑductum. Sed cum memoratus
populus multis temporibus ydo
latris ſeruiendo etiã effuſione ſan
guinis innocentium ſe grauit̃ im/
piaſſet. volens deus generatõneꝫ
vniuerſam eiuſdẽ populi ob cau/

domini et portauerit
iugũ eius. tunc o filia
id eſt o ſynagoga q̃n
dam filia quã toto or
be diſperſi. licet iude
as. tunc tamen de ethi
opia. i. populo gentili
um. in die illa cum cre
diderit multitudo gẽ
tium. deferent̃ michi
victimę. et vero legiſe
ro nubet ethyopiſſa.
⁊ tũc etiã tu non cõfũ
deris penitus ſup er/
roribus tuis

Quoniam ipſi.
Hęc de primo aduen
tu intelligunt̃ h̄ iudei
fingunt ſe in fine habi
taturos hieruſalem. ⁊
more pecorum herbis
virentibus paſcendos
⁊ cunctis gentib⁹ dele
tis et ſibi ſubiectis nõ
poſſe eſſe q̃ eos exterreat

Lauda. Iudei cũ
chriſto ſuo uenturo h̄
oĩa ſibi repmittũt. q̃
nos cũ chriſto iã ſum⁹
conſecuti.

P⁹q̃ꝫ dixit. iudiciũ
meũ vt cõgregẽ gẽtes
⁊ ſuppoſuit etiã d̃ ethi
opia vẽturos ad fidẽ
reliq̃as etiã iſrl̃ credi/
turas et ſaluãdas. nũc
agit de generali cõſũ/
matõe mundi

Eccl̃a vel quelibet
aĩa i ſpecula ꝯſtituta
letat̃ iniq̃tates a ſe ſb
latas et ſe redẽptã ab
eo q̃ oĩa redemit.

Poſſunt h̄ oĩa de
ſecũdo aduẽtu accipi.
h̄ cũ in aggeo ⁊ zacha
ria et ſophonia ſilia
ꝓphetia ſit. ⁊ mathe⁹
ꝓphetiã zacharie in p̄
mo aduẽtu ꝯpletã te
ſtet̃: q̃ d̃. Exulta ſ. f. ſ.
i. f. i. ecce rex tu⁹ v. t. i. ⁊
ſ. ordine hiſtoriatis du ci
mus nõ futurũ ſpare h̄
factum.

Nugas. Sciam⁹
in hebręo eãdẽ eẽ vo
ceꝫ. ⁊ iõ ſicẽ i hebręo h̄
ponit̃ vt appareat he
brẽã ligua matreꝫ eſſe
omniũ linguarum.

Ecce ego inter
Hoc ꝓmittunt ſibi iu
dei in aduẽtu chriſti
ſui ⁊ putãt oẽs gẽtes
interficiendas a dño
quẽ afflixerũt iſrl̃ et ſy
nagogã ſaluadã. ⁊ q̃ libellũ repudij acceꝑat colligẽdam. ⁊ ponẽdo eos in
laudẽ ⁊ i nomĩ i oĩ t̃ra i q̃ fuerãt añ captiui et cõfuſi. ⁊ h̄ forte cũ ierlm̃ reędi
ficata fuit. ⁊ tẽplũ ⁊ oĩs ordo cerimoniarꝫ reſtitut⁹. ⁊ iõ nõ agũt pniaꝫ. nec
mirum q̃a lipeſcit lya nec amat̃ a iacob ſꝫ rachel ſuccedẽre negligitur.

Videtur nos deus repellere ⁊ eiicere qñ relinquit temptatõni.
Cum conuertero. Cernẽt captiuitatẽ eorꝫ p quã i h̄ ſeculo duro
fuerãt ipſo ſubiugati. reduci i cęleſtẽ ierlm̃ ſeq; reſurgere i ꝯfuſionẽ gtĩã.

Ca. I.

In anno ſecū
do darii regis.
Cum cyrus rex pſarū
occiſo balthaſar occu
paſſet regnum babilo
niorum cum dario pa
truo ſuo rege medorū
primo anno regni ſui
remiſit in hieruſalem
circiter. l. milia iudeo
rum quibus pfecit zo
robabel. et ieſum filiū
ioſedech. ꝛ precepit ut
redificarent templuꝫ
domini. Illi autem ex
ſtructo altari. funda
menta templi iecerunt
Sꝫ interea mortuo cy
ro artaxerſes illi ſucce
dens. mandauit genti
bus que erant circa
hieruſaleꝫ. ne templū
redificari pmitterēt.
Remanſit itaq; opus
imperfectum, vſq; ad
annum ſecundū darij
filij itaſpis. Hoc āno
aggeus et zacharias
ꝓphete. non timentes
edictum regis. nec ini
micicias circumiacen
tium populorum: hor
tati ſunt zorobabel et
populum qui cum eo
erat vt templū redifi
carēt. q2 iam erat tps
q̄ hieremias ꝓpheta
uerat, tēplū eſſe redi
candū Zorobabel au
tem ꝛ pplꝰ magis obe
dierūt ꝓphetis hortā
tibus q̄ꝫ regi vł pplꝰ
ꝓhibentibus.

Dari⁹ interpretat
generatōel. ꝛ ſigt ama
torem coitus et carnal
generatōnis. Cōgrue
ergo tpe darij h viſio
cernitur pplo. q̄ reuer
ſus de captiuitate. nō
dum extruxerat tēplū
nec habebat glāꝫ piti
ne hieruſalē. ſ habita
bat in domib coīanil
et veſtiſſis. Merito eti
am cernit in anno ſecū
do. q2 binari⁹ imūd⁹
numerus ē. q̄ pmus a
virginitate vnitatis
diſcedēs. pnceps ē to
tius alteruitatis. Vñ
in geneſi nō dr p⁹ con
ſummatōeꝫ opm ſcdi
diei. qd addit p⁹ con
ſummatōeꝫ opm alio
rum dierum. et vidit deus q̄ eſſet bonum. Menſis etiam ſextus ꝯgruit
quia hic menſis nō habet aliquas ſolēnitates dei. ſicut ſeptimus. ſ ſimilis
eſt ſex dierum quibus fac⁹ eſt mundus. in quo laborat. ꝛ panis ſub ſu
dore comeditur. Sed q2 altare iam erat extructū. in vna die fit verbum
vt populus deſerens ſanum darij et ſextum menſem. reuertatur ad vnita
tem fidei.

Aggeus ſolēnis. in manu cuius fit ſermo dei. Sic omnis qui celebrat
feſtiuitates dei in azi
mis ſinceritatis. pōt
recipere ſermonē dei.
Non fit ad eos ſmo
dei qui occiderunt ſer
monem id eſt filiū dei
quia manus eorū ple
ne ſunt ſanguine.

ſas memoratas penitus depire
.lxx. annorū captiuitatem eundē
populum in regno chaldeorū ſta
tuit ſuſtinere hac ratōne. vt cōple
to numero nouus popul⁹ imunis
a memoratis peccatis ad renoua
tōnem hieruſalem ꝑueniret Sexa
geſimo itaq; ſecūdo anno regno
chaldeorum ſubuerſo cui adhuc
octo anni ad regnandū reſtabant
quod etiam ſexta viſio danielis
oſtendit propter cauſam ſacrilegij
que in eadem viſione continetur
fuiſſe extinctum. darius qui me
dis imperabat vt ſeptima viſio da
nielis oſtendit memoratoꝝ regno
ſucceſſit Cuius primo anno regni
vt decima viſio danielis manife
ſtat. daniel ſupputatis annis vi
dens appropinquare temp⁹ reuer
ſionis que ꝑ hieremiā fuerat pro
miſſa. orans tam pro ſe q̄ꝫ pro po
pulo. eandem promiſſioneꝫ a deo
poſtulabat impleri Cui ꝑ angeluꝫ
gabrielē in eadem viſione iuxta ꝑ
ces eiuſdē vniuerſa eſſe completa
de⁹ dixit Nam moriente ſupradi
cto rege medoruꝫ. ꝛ ſuccedente in
regno cyro rege pſaruꝫ. promiſſio
ne dei cōpleta ꝑ eundem regeꝫ po
pulum iſrael in hieruſalem redu
ctum. hyſtoria ſecūdi libri palipo.
ꝛ initium eſdre confirmāt. Cumq;
a populo iſrael ꝛ a ſeniorib⁹ dei tē
plum edificari cepiſſet. mortuo cy
ro rege ac regnāte dario rege pſa
rum. q̄ memorato cyro ſucceſſerat
vicine gētes ciuitatis hieruſalem
(vt idem eſdras refert) reſtauratōꝫ
templi ꝛ ciuitatis īpedire ceperūt
Qua ratōne detentus popul⁹ iſrł
reſtaurationem ſupradictā templi
domini. necdum iuxta promiſſio
neꝫ cōceſſaꝫ eſſe credebat. Propt
qd in ſecūdo anno regni memora
ti darij regis pſarum aggeus pro
pheta a deo miſſus ad zorobabel
q̄ de tribu iuda erat. q̄ poteſtateꝫ
regni ſuſcepturus erat. ꝛ ieſum fi
lium ioſedech ſummū ſacerdotem
āmonet ꝛ vt credāt cōpleto nume
ro annoꝝ temp⁹ reſtauratōis hie
ruſalem aduenīſſe. hoc etiam addi
to ne incredulitateꝫ populi vellēt
imitari. de quo deus dixit ꝑ eum.
Populus dicit. nō dum venit tē
pus vt edificetur domus dei. Qua
autem q̄ textu huius prophetie cō
tinētur. reuerſionem populi. edifi
catōnem templi. renouatōnem ci
uitatis. obſeruantiam ſacerdota
lem. ꝛ interitum regnoꝝ exteroꝝ
ſignificāt.

Incipit argumentū.

Aggeus feſtiuus ꝛ letus. q̄
ſeminauit in lacrimis. vt i
gaudio meteret. deſtructū
templum redificat. dumq; patreꝫ
inducit loquentem Adhuc vnuꝫ
modicum ꝛ ego moueho celum et
terram. mare ꝛ aridā. ꝛ mouebo
omnes gentes. ꝛ deſideratus ve
niet cunctis gentibus.

Ca. I.

In anno ſe
cundo darij regis
in menſe ſexto. in
querens ad quem veni
ret et quem doceret.
Inſpirat deus prophe
die vna menſis. factum eſt verbū
tam bona opera habentē vt ꝑ eum doceatur
populi princeps
domini in manu aggei prophete
qui natus ē in babilone et chriſtus in mundi
cōfuſione. quia de ſtirpe erat dauid
ad zorobabel filium ſalatiel ducē
qui de tribu ſacerdotali
in his duobus vnus chriſtus ſignatur
iuda. ꝛ ad ieſum filium ioſedech
rex et pontifex
ſacerdotem magnum dicens Hec
nō zo
ait dñs exercituum dicēs. Popu
robabel. non ieſus. ſed populus dicit. qui ſub
lus iſte dicit. Non dum venit tem
dario iugum ſeruitutis non dum recuſat.
pus domus domini edificande.
Et factum eſt verbum domini in
manu aggei prophete dicens. Nun
quid tempus vobis eſt vt habite
.lxx. conuiuio.
tis in domib⁹ laqueatis ꝛ domus
Abſq; mora precepta mea in op⁹
vertite.
iſta deſerta. Et nunc hec dicit do
cuius nō leue eſt imperium. que huc
vſq; per diuerſa vitia diſtrahebantur
minus exercituum Ponite corda

Zorobabel typus
eſt ſaluatoris qui de
ſtructū patri edificat
tabernaculuꝫ. tam de
reliquijs iudeoꝝ q̄ꝫ d̄
multitudine gentium
Zo iſte. ro magiſter.
babel. i. babilonie. i.
iſte magiſt babilonie
qui natus eſt in babi
lone d̄ babilone redu
cit pplm in terrā pmiſ
ſionis de q̄ fuerāt ab
ducti captiui. Vel zo
robabel fluxus expoſi
tus. h ē fluxus ieſu qui
nob de largiſſimo fō
te expoſitus eſt ad bi
bendum Vñ ipſe ait
Siqs ſitit v. a. m. ꝛ b.
Hūc fontē ꝯcipimus
pijs petitōnib. Vnd
zorobabel filius ē ſala
thiel q̄ interpretatur
petitō dei.

Ioſedech iuſt⁹ do
min⁹. i. de⁹ pat. cui⁹ fili
us eius ieſus. i. ſalua
tor ad cui⁹ cōpatōem
omēs ſacerdotes mini
mi inueniuntur

Popul⁹ iſte di.
Qui captiui tenentur
extra hierlm differunt
edificare templū dñi.
ꝛ dicūt. nō dum venit
tps dom⁹ dñi edificā
de.

Cū aliqs ꝑ vitium
egreſſus de eccła diſpo
nit redificare tépluꝫ
dei in ſe. ꝛ tñ de die in
diē ptrahit. de eo pōt
dici. Iſte dicit. Nōdū
tps ē edificāde dom⁹
dei. ſ oē tps edificati
oni ē cōgruū. nec pñt
hoſtes īpedire eū qui
cōſulus ad deū clama
uerit.

Et factū eſt ver
In eadē die q̄ ſupra.
rurſus videt h viſio.
ꝛ pficiētib ꝓphe opi
bus. ꝓphie q̄ꝫ dona
ſuccreſcunt. ꝛ habito
paulip ſilentō. q̄ſi co
gitata dñi ſit rſpōſio

Nunquid tempus Ergo ne tps ē vt vos habitetiſ ī domib ī val
le poſiti. ꝛ mea dom⁹ q̄ ī mōte ē deſerta erit. l vt habitetis ī domib laq̄atis
.i. ornatis et delicioſis. ꝛ ſcā ſanctoꝝ pluuijs ꝛ iiurijs oībus patebunt.

Omne tps quo ī valle. i. in vitijs ꝛ luxu ſcli habitare eligim⁹ q̄ſi nichilū
reputat. ꝛ non inuenit in nobis deus vbi caput reclinet

Ponite corda. Nichil ſine conſilio et ꝓcogitatōne faciatis. ſ lux
diuine legis luceat ante pedes veſtros.

Seminaſtis multum. Non ideo venit fames quia agricola ceſſa-uerit ab agricultura.

Miſtice. Qui de babilone reuerſi ſunt. et edificatõem domus dei diſ-ferunt: dicẽtes Non dum eſt tempus edificande domus domi. nec capti ui ſunt. nec plene liberi. ſed velut in medio poſiti. ſeminant et parũ metunt. quia ſi inter multa peccata aliqua iuſta opera faciũt. non eſt deus iniuſtus. vt propter multa mala paucorũ bonorum obliuiſcatur. ſed faciet eum metere. et in horrea congregare que in bona terra ſeminauit. Qui penitus nihil opa-tur. nil comedit. ſed fa-me perit. Qui vero ſe-minat multa et infert pauca: parũ comedet non in ſatietate ſuauitate. Sanctus vero vſque ad ſatietatem comedet

Operuiſtis vos. Qui habet palliũ. i. occultã ſcientiam miſteriorum dei ſenſibus verbiſque contextus. non ſinit feruentes ſpiritu amittere dilectõnis calorem et pati frigus. Qui vero non adeo feruet. habet quidem pallium ſenſuũ et operimentorum. ſed non calefit. nec totus cooperitur. Qui vero propter anime paupertatem non habet pallium. quia et multiplicata iniquitate caritas in eo refrixit. ideo frigore perit

Qui mercedes. Qui operatur bona que remuneratõne digna ſunt. et bona boniſ adiungere non deſiſtit. mittit mercedes in ſaccum nõ pertuſum. Qui vero priora bona vicijs ſequentibus ſordidat in ſaccum congregat pertuſum.

Ponite corda. Mentiuntur hebrei ſola tantum ligna ad congregandum fuiſſe neceſſaria. ſtãtibus muris templi poſt incendium.

in memoriã reducite que feciſtis et que paſſi eſtis

veſtra ſuper vias vrãs Seminaſtiſ

in horrea

minus recepiſtiſ quam ſeminaſtis

ne quis dicat voluntariũ fuiſſe ieiunium.

multum. et intuliſtis parũ Come-

quia paruos fructus habuiſtis.

diſtis. et non eſtis ſatiati. bibiſtis

exhilarati

habuiſtis palliũ. ſed quod nec repelleret frigus nec ſeruaret calorem

et non eſtis inebriati Operuiſtis

Siquis vel

vos. et nõ eſtis calefacti. Et qui mer-

negociatõe vel mercenaria manu mercedes cõgregauit. ille pecunie ita defluunt. ac ſi mitterẽtur in ſaccum pertuſum.

cedes congregauit. miſit eas in ſac-

idem dñs ad idem quod prius hortatur

culum pertuſum. Hec dicit dominus

exercituum. Ponite corda veſtra ſuper vias veſtras Aſcendite in mõtem. portate ligna. et edificate domum. acceptabilis michi erit. et glorificabor dicit dominus. Reſpexiſtis ad amplius. et ecce factum eſt minus. Et intuliſtis in domum

hec mala contingunt vobis

et exufflaui illud Quam obcauſã

et voſ

dicit dominus exercituum. Quia

habitatis vnuſquiſque in domo ſua

domus mea deſerta eſt. et vos fe-

alias feſtinaſtis

ſtinatis vnuſquiſque in domũ ſuã.

Propter hoc ſuper vos prohibiti ſũt

Miſtice. Poſtquam poſita ſunt corda ſuper vias incipimur aſcendere in montem id eſt in altitudinem diuini ſermonis. vt ex eo ſcindamus nobis ligna. i. teſtimonia et varia virtutum genera ad edificandam in nobis domum ſapientie vt deo placeat et glorificetur in nobis

Conſiderate cũcta que geritis. et relinquentes ſtudium domorum veſtrarũ humiliũ. aſcendite in montem vbi ſunt ligna que non comburantur ſed ad opera domus mee proficiant. et vt hoc libentius agatis ſcitote quia in his michi placebitis.

Reſpexiſtis ad amplius. Sepe multa bona de multis ſperãtur quorũ doctrina et conuerſatõ bona videtur Sed vbi tempus meſſium venerit. i. cum tempus docendi habent. et exemplo vite alios inſtruẽdi oportunitatem conſequũtur. vel parum vel nichil eſt in eis inuentum. et ſurri-piente paulatim negligentia hoc parum quod videbantur habere perdunt Quod ideo eis euenit quia in preſtinis domibus ſuis ſecuri fuerint. et non aſcenderunt in montem ſcripturarũ. nec in ſe domũ domini extruxerũt

Et intuliſtis in. Ecce aliud incõmodum quod contigit differentibus edificatõem cum iam tempore meſſis putarent ſe tenere frumenta in manibus. vacuos calmos ſine frugibus congregabãt. et illud tantillum quod ſuperat. inferebant in domum. ſed dei virtus exufflabat. i. ad nichilũ redigebat quia folliculi vacui. et frumentũ vacuũ farinã non habebat.

Rorem. Miſtice Ros eſt celeſtis gratie benedictõ. que non de aere vbi multe perturbatõnes ſunt. ſed de celo deſcendit ad rigandaſ animas iaculo dyaboli vulneratas. vel in perſecutõe eſtuãteſ

Et vocaui ſiccitatem. Quidquid ſine auctoritate ſcripture: quaſi apoſtolica traditione ſponte confingũt heretici: percutit gladius dei

Miſtice Gladius vel vrens ventus. ſermo dei acutior omni gladio. qui aridam terram id eſt negligentem animam et in concauis habitãtem. ne fructum ferat diſperdit Vocatur et ſuper montes qui contra ſcientiam dei ſe eleuant. deſtruit etiã triticum et vinũ et oleum quibus quaſi cibo et potu: heretici deceptis populis blandiuntur panis eorum pãis doloris. vinum eorum fel draconum Oleum eorum quod impinguat caput peccatoriſ Per homines ſenſus et cogitatõnes eorum. vel per homines docti. per iumenta indocti. qui cum operibus manuum id eſt ieiunijs et varijs obſeruationibus pereunt. Poſſunt hec intelligi de malis doctoribus eccleſie qui carnalia querenteſ nec in ſe nec in alijs domum dei dirutam querunt reedificare. ſed multos verbo et exemplo ſcãdalizant.

non ſolũ nõ dant pluuiam ſed nec nocturnum rorem vt ſaltem modico humore agri temperentur.

que ſponte ſo

celi. ne darent rorem. et terra pro-

lem gignere auaro ſinu credita retinet

hibita eſt ne daret germen ſuum.

vel gladium. quod melius vertitur vrentem.

Et vocaui ſiccitatem ſuper terram

ſuper montes vocat ſiccitatẽ ne proferãt triticum

et ſuper montes et ſuper triticũ et ſu-

vinum et oleũ. vel quecunque humus ſpõte generat

per vinum et ſuper oleum. et quecun-

precedente fame conſequẽter ſuper homines et iumẽta mors venit.

que profert humus. et ſuper homineſ

id eſt vrens ventus omnia cõſumit que manus hominũ laborauerunt.

et ſuper iumenta. et ſuper omnem labo-

iſti qui venerũt in virum

rem manuum. Et audiuit zorobaperfectũ. audiunt. obediunt. nõ timẽt. quia ca

bel filius ſalatiel. et ieſus filius io-

ritas foras mittit timorem.

ſedech ſacerdos magnus. et oẽs

alias reliqui

reliquie populi vocẽ dei ſui. et ver-

ba aggei prophete ſicut miſit eum

qui nõ peruenerunt in virum perfectũ

dominus deus eorũ ad ipſos. et ti-

Sciens quia facies dñi ſuper facientes mala vt perdat de terra memoriã eorum.

muit populus a facie domini. Et

Unus de nuncijs. propheta de prophetis.

dixit aggeus nuncius domini. de

nuntijs domini populo dicens.

Non loquitur ad zorobabel. vel ieſum. cum quibus et in quibus ſemper erat. ſed populo timenti qui accepit mercedem pro timore dei vt dominus ſit cum eis.

Ego vobiſcum ſum dicit dominus.

quaſi prius dormientem — non corpus nõ

Et ſuſcitauit dominus ſpiritum

Et audiuit. Per zorobabel et ieſum. ſignatur unus chriſtus. rex et ſacerdos. et iõ illi nõ timent. ſed ſolus populus timet.

Et dixit aggeus nuncius do. Quidam putant iohannem baptiſtam. et malachiam qui angelus domini interpretatur. et aggeum fuiſſe angelos. et ob diſpenſatõnem iuſſu dei aſſumpſiſſe humana corpora. et inter homines conuerſatos. Unde dicunt iohannem baptiſtam ad vocem marie in vtero matris exultaſſe. Nos vero dicimus nuncium dei. i. angelũ qui hebraice malachi dicitur prophetam appellari. quia dei voluntatem nunciat hominibus.

Ego vobiſcum ſum. Ego ero veſter adiutor. edificate domũ meã que in vobis eſt deſtructa. me in medio veſtri conſtituite. nemo edificatõem veſtram poterit prohibere.

Et ſuſcitauit deus. Jam verus zorobabel de genere dauid et ieſus ſacerdos in eternum ſuſcitatus eſt virtute patris. quo adiuuante debemus ſuſcitari ad edificandam ſpiritualem domũ dei. in quã ingreſſi ſpirituales hoſtias offerre debemus. et opera digna templo dei facere debemus quod tamen facere non poſſumus. niſi prius dominum timuerimus. Quia vero in ſeculo ſumus. et ſub dario generatõni coniugiſque ſeruientes edificamus. iõ ſexto numero quo factus eſt mundus et ſecũdo anno qui diuiditur ab vnitate. ingredimur domum dei Cum vero in ſenario factus ſit mundus. duplicari oportet ſenariũ vt reedificetur mundus. et ſic in duodenario eſt ſoboliſ humane reparatõ que vt de vtroque populo facta oſtendatur duodenariũ

duplicamus. ⁊ ſic in viceſima quarta die ędificata eſt eccleſia. tā de gentibus q̄ꝫ de circumciſione. Uel octonarius ad circūciſionē. ternari⁹ ad fideꝫ trinitatis refertur Per fidem trinitatis ſit vera circūciſio vitiorū. Jō multiplicato octonario p ternariam. in viceſima quarta die edificam⁹ domū

In die viceſima. Eodem anno darij. ⁊ codeꝫ menſe qui in pncipio poſitus eſt. ſ non eodem die. Ibi eī dicit in una die menſis. hic dicit in viceſima quarta. ut inter pmum diē quo domin⁹ loquit p aggeum. ⁊ viceſimum quartū quo igreſſi ſūt xxij. dies medij fuerit quibus timuit pplus dn̄m.

Ca. II.

In ſeptimo mē. Eodem anno ſed in menſe ſeptimo in quo ſunt ſolennitates dei viceſima pma die mēſis. i. tribus ebdomadibus cōpletis et pfecta requie in miſterio trinitatis tercō fit verbum dei ad aggeū q ſemp ad hoc laborabat vt ſermo domī in eo fieret.

Fit ſmo dei ad eos qui cepant opari ī domo dei. iā in requie. i. in menſe ſeptimo. et in pleno trinitatis ſacramēto. i. xxi. menſis ad aggeū feſta dei celebrātem. ad zorobabel filium ſalatiel. q p nobis hō fieri dignatus eſt. ⁊ ſacerdoſ. ⁊ ad reliqs ppli Ad cōpatōꝫ toti⁹ mundi pua ps fuit in pncipio credentium. Quis in vob Quondam fuit iudęa dom⁹ dei ſuienſ vni deo ſm ꝑcepta legis. ⁊ dilecta in patribus abraam. dauid ⁊ ceteris. ſ iam excecata cepit eſſe non dilecta nec pplus dei. Hęc domus in cōſpectu chriſti ⁊ ppli credētis reputat qſi non ſit Prouocat ḡ chriſtus vt regnū ſuuꝫ et ſacerdotium corroboret. Uocat ḡ ⁊ pplus qui in cōcauis terrenorum

animā ſed ſpiritū qui magis ſcit edificare templum dn̄o

Zorobabel filij ſalatiel ducis iuda.

vt regnum et ſacerdotium deo edificarent tē plum.

⁊ ſpiritum ieſu filij ioſedech ſacerdotis magni. ⁊ ſpiritum reliquorū

fortis enim fuerant

de omni populo. ⁊ ingreſſi ſunt et

qd dignū erat penetralibus domuſ dei

faciebant opus in domo domini exercituuꝫ dei ſui. in die viceſima et quarta menſis. in ſexto menſe. i anno ſecundo darij regis

Ca. II.

IN ſeptimo mēſe viceſima ⁊ prima mēſis. factum eſt verbū domi

operando ꝓmerebat vt in eo ſermo dei amplius fieret

in manu aggei prophetę dicens. Loquere ad zorobabel filium ſalathiel ducem iuda. ⁊ ad ieſum filiū ioſedech ſacerdotem magnum. et

qui viderunt antiquam domū dei et nūc in ea ſunt reſtauratōni

ad reliquos populi dicens Quis in vobis eſt derelictus qui vidit domum iſtam in gloria ſua prima

quaſi nichil ad cōpatōꝫ prioris.

⁊ quid vos videtis hanc nūc? Nū qd non ita eſt. quaſi non ſit in oculis veſtris

Sed nolite deſperare.

Et nunc confortare zorobabel dicit dominus. et confortare ieſu fili ioſedech ſacerdos magne. et confortare omnis populuſ terrę dicit dominus exercituum:

habitabat vt faciat opus ſpūale in domo dei. ⁊ ſciat deū eſſe ꝯſentem ſibi et facientē ſpūaliter in ipis qd quōdam ī figura paſceba? de ęgipto egredientib Promittit etiā ſpiritū ſuū adiutorē eorū q opant in domo ſua. ⁊ implent ſmonem pacti ſui. Moui cęlum quando de cęlo audita ē vox mea. et terrā quādo pori pplo dedi teſtamentum. ⁊ in aduētu meo. caligo. turbo. tenebrę. cernebant Moui mare. quādo ꝯſtitit viā pplo tranſeunti Moui aridā. i. ęgiptū p plagas cū eſſet a cultu dei vacua. vel ſolitudinem quā pplus. xl. annis circuiuit. ⁊ q̄ ſ feci in datōe veteris legis. adhuc mouebo cęlū et terrā tpe paſſionis. cęlū quādo ſole obſcurato tenebrę factę ſūt. terrā quādo petrę ſciſſę ſunt. ⁊ monumēta apta ſunt. Mare: iterfecto dracone q in eo erat. Aridā: infructuoſā gentiū multitudinē. ⁊ illis commotis. mouebo ad fidem oēs gentes. qꝛ in omnē terrā exiuit ſonus e. ⁊ ſ erit quādo veniet deſideratus cunctis gentibus. in cuius aduētu implebit eccleſia

gloria maiore q̄ꝫ fuit in ſynagoga. ſicut maior eſt chriſtus filius in eccleſia q̄ꝫ moyſes ſuus in ſynagoga. ⁊ hęc gloria dabitur p argentum. i. eloquia ſcripturarum. ⁊ aurum id eſt occultum ſenſum qui verſatur in pectore ſanctorum.

Quis in vo. ē. Fuit olim in iſrael domus dei quę nunc ita deſerta erat vt in aſpectu videntium reputaretur quaſi nō fuerit. quod non ſolum de ędificijs templi debet accipi. ſ de omnibus quę quondaꝫ ꝓclara habuerūt iudęi.

Et ego mouebo celum et terrā Qū dedi pmuꝫ teſtamentū ī ſina: moui cęlum et terram. ⁊ mare rubrum et deſertuꝫ ut vobiſcum ponerem teſtamentum. nunc aūt polliceor q adhuc ſeſ mouebo cęlum et terram. vt illis cōmotis moueantur omnes gētes. ⁊ tunc veniet deſideratus cunctis gentibus. i. ſaluator. ⁊ tunc implebo domū iſtam maiore gloria q̄ꝫ pus.

Et i loco iſto da Quia ad ędificatōꝫ inditę domuſ nihil tātum valet quātū par ſpondeo pacem dan dam in loco iſto. vt in pace quę exupat omnem ſenſum ſit locus meus.

Noni menſis. Hic numerus nunq̄ꝫ in bono accipit. Nis ſolemnitas finit octauo die nec ad nonum peruenit. Hieruſaleꝫ apud hieremiā nono menſe a babilonijs expugnatur Quia ergo de immundicia populi ꝓphetia erat futura ſecūdo anno darij ī̄gitur nonus menſis. ſ quia datur locus penitentię poſt correctōꝫ īmundicię die. xxiiij. fit ſermo dn̄i ad aggeum ut qſi ex pſona domini queſtionem a ſacerdotib ſolātet ex lege venientem.

opus in meā domo Pater.

et facite: quoniā ego vobiſcū ſum

filius

dicit dominus exercituuꝫ Uerbū quod pepigi vobiſcum eſt cum

alias egrederemini † Sanctus ego qui in deo omnipotens ſum cuius dicere eſt facere.

egredimini de terra ęgipti. †⁊ ſpūs

medius veſtrū ſtetit quem vos neſcitis

meus erit in medio veſtrum Nolite timere. quia hęc dicit dominus exercituum Adhuc vnuꝫ modicum eſt.

tpe paſſionis ſol obſcuratus eſt

⁊ ego mouebo cęlum et terram et mare et aridam. ⁊ mouebo omnes gentes. ⁊ veniet deſide

contrarias poteſtates ſplendorem domini ſuſtinere non valentes.

ratus cunctis gentibus Et implebo domuꝫ iſtā gloria dicit domin⁹

ne putetiſ ſponſorem infirmū

i. omnes opes quas ego do exercituum

exercituum Meum eſt aurum et meū eſt argentū. dicit dominus exercituū

dabo vobis in ornamentum templi. vt gloria hui⁹ domus ſit maior q̄ꝫ prioris.

Magna erit gloria dom⁹ iſtius nouiſſimę plus q̄ꝫ primę. dicit dominus exercituū Et in loco

que exupat omnē ſenſum

iſto dabo pacem. dicit domin⁹ exercituū

vt ſupra.

In viceſima et quarta die

vt ſupra.

noni menſis in anno ſecūdo darij regis. factum eſt verbum domi ad aggeum prophetam dicens Hęc dicit dominus deus exercituum.

Sacerdotis eſt legem domini ſcire et ad interrogatōnem domi de lege reſpōdere. ſi ſacerdos eſt legem ſciat domini. ſi ignorat legem. ipſe ſe arguit non eſſe ſacerdotem domini.

Interroga ſacerdotes legē. dicenſ Si tulerit hō carnē ſanctificatam

Uiginti p quaternarium multiplica ⁊ erunt octuaginta qui numerus bis habet. xl. quadragenarius vero penitentiā notat. quę nō ſolum debet eſſe corporis ſ etiā ſpūs. qd octogenarius ꝯtendit

Ad aggeum prophetam. non in manu aggei vt ſup. Ibi enim pfectum habebat. ⁊ tantū munda opa. Cor vero eius necdum plenā ſapiētiam recepat. Uel quia adhuc habitabat inter eos qui dicebāt. Non dū venit tempus do. do. ędi. In opibus tantū eius factus eſt ſermo domini Nunc vero iacta ſunt fundamenta templi. ⁊ ingreſſus popul⁹ cum principibus facit opus dei. ⁊ audit miſteria. Mouebo omnes gentes. ⁊ plen⁹ ē vaticinio. ⁊ iō ad totū aggeū fit ſermo

Si tulerit h. c. Carnes oblatas ī altari. alias ſacerdoteſ ī abditis templi comedebant. alias ꝓpinqui eorum domi. alias qui de ſacerdotib videbant maculati. alias iſraelitę qui nullā habebāt immundiciam. Immūd⁹

vero dicebatur qui hominē mortuum tetigerat Quādiu enim anima eſt in corpore. corpus humanū non eſt immundū. ſed q̄ cito anima recedit. Querit autem ꝓpheta. ſi quilibet homo tulerit carnem ſanctificataꝫ. et ligauerit eam in ſummitate veſtimenti. ⁊ ipſa ſūmitas tetigerit panem. vel aliq̄d quo poſſit homo veſci. nunquid ex illo tactu cibus ille ſanctificari poteſt: Reſpōdet ꝙ non ſanctificat.

Anagoge. Vir eccleſiaſticus qui immolat agnum īmaculatū ⁊ indutus eſt chriſto. ligat ſanctam carnem ī pallio. quando de exterioribus ſacramētis auditores informare intendit. et hoc pallio contingit exponendo diuinam ſcripturam que eſt panis cōfirmans cor hominis ⁊ eſt pulmentum id ē coctio. ſicut ſunt apoſtolice ep̄le. que condiunt et decoquunt carnes veteris legis. ⁊ conditas p̄bent eſui. eſt etiam ſcriptura vinum letificans cor hominis. eſt etiam oleuꝫ exhylarans facieꝫ. eſt etiam cibus lactis q̄ aluntur et paruuli. et alia huiuſmodi. Sed dum auditores p ſcripturam de exterioribꝫ ſacramentis erudiunt non vt ſanctificatum cibum comedunt. q̄a interiori pinguedine ſacramentorum intus non reficiunt. Ecōtra autor peruerſe doctrine quecunq̄ doctrina ſui inficit. īmundum reddit. habent autē ⁊ mali in doctrina ſua panem hluctus. ⁊ vinuꝫ h inſanie ebrietatis. et oleum adulatōis. habent ⁊ pulmentū duꝫ ad confirmatōem ſue peruerſitatis: quaſi ad condimentum miſtica de ſcripturis inſerūt

† aliquē coctuꝫ cibū ad comedendum.

in ora veſtimēti ſui. ⁊ tetigerit de ſūmitate eius panem † aut pulmentum. aut vinum. aut oleum. aut omnem cibum: nunquid ſanctificabitur. Reſpondentes autem ſa

ſanctificabit ſed ita manet vnumquodq̄ vt fuerat

cerdotes dixerunt Non. Et dixit

qui cōtagiōe mortui immundus effectus eſt

aggeus. Si tetigerit pollutus in anima ex omnibus his. nunquid contaminabitur: Et reſponderūt

quorū princeps ieſus p quē legē nouerant.

poll[ui]t tactu polluti.

ſacerdotes. et dixerūt Cōtamina

qui ſcit ſolēnitatū differentias et ideo feſtiuus appellatur.

bitur Et reſpondit aggeus ⁊ dixit

qui immundus eſt in anima. omne quod tāgit et quod offert mihi immundū erit

gentiles et heretici

Sic populus iſte ⁊ ſic gens iſta

quis hominibus ſui ſpecie ſancta videatur.

ante faciem meam dicit dominus

vota. p̄ces. ieiunium. elemoſine continentia etiā in corpore

⁊ ſic omne opus manuum eorum

ſupradicta.

⁊ omnia que obtulerunt ibi. cōta

ad cogitandum.

minata erunt Et nunc ponite cor

viceſima quarta noni menſis.

cogi

da veſtra a die hac ⁊ ſupra. anteq̄

tate etiā que retro geſta ſunt. que et quāta ſuſtinueritis. vt cū p⁹ea ꝓſpera euenerit. cām ipſorū per oppoſitū cognoſcere poſſitis.

poneretur lapis ſup lapidem ī do

habent et alios cibos. i. diuerſos tractatus quos q: ab immundis ſūt ſcripti. ⁊ imundo ore ꝓlati. qui tetigerit immundus fit. ⁊ in corꝑ ducet errorem.

Si tetigerit pol. Aliam queſtionem ꝓponit. quia ad priores bene reſpōderūt. ⁊ in hac facile poteſt capi impitus. Poteſt enī videri vt ſicut nō ſanctificat. ita nec contaminet.

Et reſpōdit ag. De ſuperiori q̄ſtione tacēs. de ſecūda ſui ſermonis cōtexit occaſionem. Sic p. i.

Iuxta litteram o popule qui adhuc diruta domo. in iam extructo altari offers hoſtias et illis carnibus ſanctificari putas. ſcito te nō tam his ſanctificari q̄ omnia opa contaminari. ex eo ꝙ tuam domum magis q̄ meaꝫ conaris conſtruere. nec iuuat te ſanctū in altari oblatū dū in cōuallibꝫ habitas. ⁊ mortuis opibus polueris

Et nunc ponite Quaſi. licet h polluta ſint que obtuliſtis ī altari nō dum edificato templo. tamē o populo hortor te vt ſenſu ad p̄terita reuertans quātis malis te affiīci anteq̄ incipes iacere fundamenta templi. vt cum recogitaueris mala que paſſus es ꝓpter deſtructōnem templi. poſtea ponas cor ad cogitanda bona q̄ cepis habere a p̄ma die edificatōis. ⁊ q̄ in futuro plenius ſūt tibi dāda poſt plenā edificatōꝫ templi.

Al. Vos qui crediſtis in ieſum. cōſiderate tempus quo in gētilitate vitijs ſeruiuiſtis. nec in vobis templū edificaſtis. cuius fundamentum eſt chriſtus. ſup quem videat vnuſquiſq̄ quomodo ſupedificet. Conſidera

te que antea paſſi eſtis. cum accederetis ad aceruum. xx. modiorꝫ q̄dquid ante chriſtum videbamini habere virtutū et bonorū operū preter veſtrā ſpem erat infecundum. vt vobis poſſet did. quanta paſſi eſtis ſine cauſa. Et cum ex vinea q̄nquaginta lagenas expectaretis qui numer⁹ completis vij. ebdomadib⁹ vnione diuinitatis ꝑficit. ⁊ putaretis vos habere vinū qd̄ letificat cor hoīs. ſubtract⁹ ē ſacer numer⁹. xxx. in q̄ baptiſat⁹ ē chriſt⁹.

⁊ in quo ſacerdotes accedūt ad miſteriū dei ⁊ reliqui ſ. xx. quē numeruꝫ videns iacob diligi ab eſau. mittit ei aīalia numero. xx. ⁊ . xx. Cū apud incredulos nullus ingternum ſit fructus bonorꝫ operum. nō mediā ptes laboris pcipe dicūt. dū ſpantes. xx. decē inueniunt. i. fructū ⁊ glam in p̄ſenti tpe p expēſo labore. et h iō ne penitus deſpent. h aliquādo pueri ponant lapideꝫ ſup lapidē. alio q̄n etiam medium perdent Vn̄ ſequit̄ Percuſſi vos vento vrente. q̄dquid vrente vēto et vredine ⁊ grādine pcutit̄. in pulvereꝫ ⁊ fauillā redigit̄. nihil q̄ i eo vtile inuenit̄. ⁊ h iō q: ad deū nō reūtunt Reuſi vo a dn̄o bn̄dicent Vn̄ ſequit̄. a die iſta bn̄dicaꝫ ⁊c.

Percuſſi vos. Fruſtra putat ſe aliq̄s poſſe deū elemoſinis ⁊ oblatōnibus placare cum ipſe nō īſtruxerit ī ſe tēplū ſpūſanco

Ponite corda Expoſui q̄ paſſi eſtis anteq̄ edificare cepitis nūc exponā q̄ bōa vobis danda ſūt poſtq̄ edificare cepiſtis.

Nonus mēſis ab apli q̄ p̄m⁹ ē apud hebreos. december eſt apud nos. hoc menſe ſemīa latitāt in terra

† ſ. hoc cogitate

mo templi domini. cum † accedere

vbi putabatiſ eſſe. xx. modios. vix mediam partem colligere poteſtis.

tis ad aceruum viginti modiorū.

viſis vijs oculis. l. āpbora s pollicebantur ſed nec mediū habuiſtis.

⁊ fierent decem. ⁊ intraretiſ ad torcular vt exprimeretis quinquagi

et hoc

ta lagenas et fiebant viginti Per

feci pcutiens vos vento vrente et vre. vt malorum pōdere ad noticiā mei vos ꝓuocarem. ſed nec ſic voluiſtis reuerti

aly erugine. alijaurugine

cuſſi vos vento vrēte. et vredine ⁊ grandine omnia opera manuuꝫ veſtrarū. ⁊ non fuit in vobis q̄ reuerteretur ad me dicit dominus.

cōſiderate que abundantia futura ſit

Ponite corda veſtra ex die iſta. et in futurum a die viceſima et quarta noni mēſis. a die qua fundamē

alias iacta.

ta iactata ſunt templi domini. ponite ſup cor veſtrum. Nunquid

hoc menſe de grano emittitur germen.

quaſi nō. † hoc menſe

iā ſemē in germine eſt: Et adhuc vinea et ficus et malogranatum.

vt et flore intelligatur fructus.

et lignum oliue nō floruit. Ex die iſta benedicam Et factum eſt verbum domini ſecundo ad aggeum viceſima et quarta menſis dicens

nec futura fecunditas coniectari pōt.

Nonū mēſem ñ accipi ī bonā p̄tē ⁊ lib regū ⁊ hieremie narrat hyſtoria in q̄ hieſlm obſeſſa fuit. q: tn̄ ī fine noni mēſis fūdamēta tēpli iacta ſūt. intelligim⁹ ꝙ ī nob dom⁹ dei ñ edificet̄ niſi p̄us mala opa finiant̄ Quicūq̄ vero ſe cultui dei dedicauerit ſtudioſe iſte neſciat mēſuram frugū et mercedis ſue. q: in ſpūſancto ſeminās. de ſpūſancto metet vitam eternaꝫ.

Nunquid iā ſe. Ne dicatis me prudenti rōe h coniecere ⁊ futuram iocunditatē de floribꝫ arborū herbiſq̄ ſegetum ſuſpicari. q: in h mēſe nl̄la ſig̃ ſūt. ⁊ tn̄ p̄dico vob. q: cepiſ tēplū meū edificare. ad benedictōꝫ meā omnium frugū fecunditatem.

Vinea hmo dn̄i. c⁹ pat̄ agricola ē. fic⁹ ſpūſſā dōa dulciſſia Malogranatū eccl̄aſtica dogta ⁊ ſcriptura ſcā. q̄ oia ī cānd ſpōſe genis ꝯpāt̄. lignū oliue dat refectōꝫ ⁊ illuminatōꝫ his q̄ cepert̄ edificare tēplū dei In vinca ſaluatoris. ī ficu ſpūſſā. ī oliua pſōa pris ītelligit̄. Sic ī libro iudicū legit̄ vbi īfructuoſa lig̃ rogāt vitē. ⁊ ficū. ⁊ oliuā. vt regnēt ſup ſe. h recuſāt ipiū ſup infructuoſa Vn̄ illa veniūt ad ramnū fruticē ſpinoſū. Qui q̄dq̄d attigerit q̄i vnd affligit ⁊ vulnerat. ⁊ ſuo igne ſbditos ꝯſumit. i. dyabol⁹ q̄ ī ſterilibꝫ regn̄ Pat̄ ⁊ fi. ⁊ ſpi. ibi regnt ubi malū̄gnatū fuit Que arbor ꝓpt̄ nimiam mltitudinē granorū. et intertextis mēbranis diuerſas cellas. h om̄s vno cortice cōp̄henſas. ſp in ſcripturis ſanctis. in perſona eccleſie ponitur

Ad aggeum. Non in manu ſicut prius neq̄ ad aggeum prophetā

ſicut in viſione quar-
ta·ſ tantũ ad aggeũ
id eſt domini feſta ce-
lebrantem qui nõ ven
turum ſ venientẽ nũ-
ciat et cernit · quomõ
abraã vidit diẽ chri
ſti ⁊ letatus eſt. ⁊ iobs
agnũ dei digito dmõ
ſtrauit·ſic et agge⁹ vi
dens regnũ filij dei hꝫ
in ſe vniuerſas ſolen-
nitates.

Uiceſima ⁊ q.m.
Notandum ꝙ in ea
dem die. hoc eſt vice-
ſima ⁊ q̃rta noni men
ſis: tacito menſis nu-
mero . quia de chriſti
ꝓphetatur aduentu· ⁊
de regno eius ·

Loquere ad ·
De vtroqꝫ aduentu
hec poſſunt dici quia
regnauit chriſtus cum
venit·et regnabit cuꝫ
venerit Si de fine mũ
di voluerimus accipe
dicemus deſtruendaꝫ
omnem principatum
et omnem poteſtatem
et virtutem vt ſit de⁹
omnia in omnibꝫ· q̃a
miſticum eſt quod di-
et ad finem rerũ perti
net·ideo iubet ꝓpha·
ad ſolum zorobabel
loqui. qui ſignat chri
ſtum qui eſt de ſemie
dauid·quõ trãſeat fi
gura huius mundi.et
faciat celum' nouum .
et terram nouam .

Et ponam te ·
Et cum hoc fuerit im
pletum . ponam te o
chriſte fili ĩ mãu mea
quaſi ſignaculũ. hunc
ſignauit deuſ pat·⁊ ħ
eſt ymago dei inuiſibi
lis. ⁊ forma ſubſtãtie
eius. vt quicũqꝫ credi
derit in deum ħ quaſi
anulo conſignetur

Loquere ad zorobabel ducem iu-
da dicens·Ego mouebo celum pa
† ſ ſedes regum·
riter ⁊ terram. ⁊ ſubuertam† ſoliũ
ſ contrariam
vt ipſis quoqꝫ qui ante regnauerãt ꝑſit regni
eorum deſtructio·
regnorum ⁊ conteram fortitudi-
† ſ omni ꝑliandi ſtudio diſſipato ſequet̃ par.
nem regni gentium† Et ſubuertam
ſ principatum. poteſtatem. virtutem
quadrigam ⁊ aſcenſorem eius. et
ſ finito ſtudio bellandi fiet vnũ ouile et vn⁹
paſtor·vtriuſqꝫ agmen·tam de gentibus q̃ de iu
deis ſub pacifico paſtore tenebit̃ † ſ vt hoc ſit·
deſcendẽt equi ⁊ aſcẽſores † eorũ·
ſ id eſt ſermone dei acutiſſimo conſurget ad
uerſus fratrẽ ſuũ amputans omne contrarium
† ſ ecce finis omnium optimus
vir in gladio fratriſ ſui† In die illo
dicit dominus exercituũ aſſumaꝫ
ſ ſeru⁹ patris
te zorobabel fili ſalathiel ſerue me
chriſtus ſ̃m carnem
us dicit dominus·⁊ ponã te qua-
ſi ſignaculũ·quia te elegi dicit do-
minus exercituum .

Incipit prologus in
zachariã prophetam

IN anno ſecũ
do darij regis medoꝝ
aggeum et zachariam
propheraſſe lectiones
eorũ declarant . Sed
hac de cauſa aggeus
zacharie in ordine prophetarum
prelatus videtur·ꝙ cum duobus
menſibus : vt predicte lectiones
oſtendunt ĩ prophetia preceſſiſſe
inuenitur. ad reſtauratõem etiam
templi precepto domini populuꝫ
animaſſe heſdras refert dicẽs In
ſcd̃o ãno darii regis prophetaue-
runt aggeuſ ⁊ zacharias filius ad
do prophete. ſup iudeos qui erãt
in iudea ⁊ in hieruſalem in nomie
dei iſrael ſup eos Tũc ſurrexerũt
zorobabel fili⁹ ſalathiel· ⁊ ieſ⁹ fili⁹
ioſedech· ⁊ principes eius edifica
re. inchoaueruntqꝫ templũ dei qđ
eſt in hieruſalem Quibus cũ ad-
eſſent prophete exhortatõe ſua ad
iuuerunt eos Nam ⁊ populũ iſra
el ab imitatione paternorũ delicto
rum ꝑ ſuam cõmonitionem idem
propheta cupiens reuocare. ver-
bis lectõne cõꝑhenſis vſus eſt Ui
di nocte, ⁊ ecce vir aſcenderat ſuꝑ

equum rubeum ⁊c· Uidit prophe-
ta virum equo rubeo ſedentem. et
ſtantem in medio mirteti vmbroſi
cuius viſionis hec ſolutio eſt ſ̃m
hebreorũ traditionem Uir aſcen-
dens ſuꝑ equũ rubeum. licꝫ ange
lus intelligatur. tam̃ qu a predicti
coloris equum ꝯſcendere viſus ẽ
vindictam ſanguinis in eam gen-
tem ſignat proferẽdam. q̃ populũ
iſrael in captiuitatem redegerat .
Nam ⁊ yſaiaſ propheta ꝑ ruboreꝫ
veſtimentorũ inter gentes vindi-
ctam cum ſanguine a deo proferẽ
dam demõſtrans: his verbis vſuſ
eſt dicens . Quis eſt iſte qui venit
ex edom·rubor veſtimentorũ eiuſ
ex boſor ⁊c̃. Stantem vero in me
dio mirteti vmbroſi qđ dixit. letici
am populo affuturam. ꝑ mirteti ſi
gnificationem voluit deſignare .
Eius ligni moyſes in libro leuiti
co cum faceret mentionem. ait Ac
cipietiſ die primo fructuſ ligni ſpe
cioſi. vt leticiam populi per bene
olentis ligni ⁊ ſpecioſi vmbracu
lum demonſtraret. Sed hanc viſi
onem que liberationem populi ⁊
vindictam de aduerſariis futuraꝫ
d̃monſtrat. ob hoc noctu prophe
ta ſe vidiſſe memorauit . quia po
pulum iſrael in prima liberatõne
de terra egipti. noctu diſceſſiſſe cõ
ſtabat. Cuius exempli·quia preſẽſ
populus aliquam partẽ in ſe reti
nere videbatur. liberatio eiuſdem
ac redit⁹ captiuitatis de terra chal
deorum per noctem prophete eſt
reuelata.

Incipit argumentum.

ZAcharias memor domi-
ni ſui. multiplex in prophe
tia. ieſum veſtib⁹ ſordidis
veſtitum . ⁊ lãpadem oculorum ſe
ptem. candelabrorumqꝫ aureoruꝫ
cum totidem lucernis quot oculiſ
duas quoqꝫ oliuaſ a ſiniſtris lãpa
diſ cernit ⁊ a dextriſ. ⁊ p⁹ equoſ ru
fos varios ⁊ albos. ⁊ diſſipatas
quadrigas ex effraim. ⁊ equum d̃
hieruſalẽ pauperẽ regem vaticina
tur. ⁊ ꝑ̃dicit regẽ ſedenteꝫ ſuꝑ pul
lum aſine filium ſubiugalis.

Ca: I.

IN menſe octa
uo in anno ſecundo da
ſ in zacharia ſ quod erat in
principio apud deum
rii factum eſt verbuꝫ dñi

Ca· I

In mẽſe. octa·
Cyrus rex perſaruꝫ q̃
chaldeorum impium
deſtruxit· primo ãno
regni ſui. l. circiter mi-
lia hominũ captiuoꝝ
de babilõe remiſit ĩ iu
deã· ⁊ vaſa q̃ nabuch
abſtulerat reddidit· ⁊
templuꝫ redificari ꝑ̃
cepit . principeſqꝫ re
uertentium conſtituit
zorobabel et ieſum
magnum ſacerdotem
Cyro qui·xxx·ãnis re
gnauit in ꝑſis apud
maſſagetas interfecto
a tamira regĩa maſſa-
getarum cambiſes fili
us cyri ſucceſſit in re
gnum· q̃ expletis·viij.
annis duos magos
fratreſ habuit ſucceſſo
res . quibus occiſis a
ꝓſo darius filiuſ iſta-
pis rex perſarũ conſti
tutus eſt . cuius regni
anno ſecũdo factus ẽ
ſermo domĩ ad zacha
riã·f.b.f. addo Ergo
a primo anno cyri vſ
qꝫ ad ſcd̃m annũ da
rij ſupputant̃ anni. xl.
in quibꝫ tm̃ altare fue
rat extructum. et iacta
fundamenta tẽpli, vi
cĩniſ ĩ circuitu natõibꝫ
et cambiſe rege ꝑſarũ
op⁹ ꝓhibentibꝫ ſic he
ſdras ſcribit· Secũdo
ḡ anno darij· agge⁹ et
zacharias ceperũt ex
hortari ꝑpl'ꝫ ad reſtau
ratõꝫ tẽpli tanto tem
pore intermiſſam .

In mẽſe octa·
Nouẽbri qui conſũp
to calore eſtatis initiũ
eſt hyemiſ quo tempe
ex lege nulla ſolẽnitas
celebrat̃ . Erant ſiqui
dem tres celebres ſolẽ
nitates. prima que di
citur paſcha. ſecunda
penthecoſtes · tercia
menſe ſeptembri ſolẽ
nitas tabernaculorũ .
Menſe ergo nouẽbri
hiemali mittit̃ ꝓpha
ad ꝑplm adhuc frigo
re tribulationum de
preſſum ·

Zacharias memo
ria domini· barachia
bñdictõ domi. addo
teſtimoniũ eius Quo
niam ergo popul⁹ ab
edificatõe templi pre
pedit⁹ memoriã tñ dei
habebat. ⁊ ꝓpter me
moriam benedictõeꝫ